

Походження назви - Кривий Ріг та Символіка міста

Походження назви - Кривий Ріг

Кривий ріг — це викривлена вузька частина суходолу. Це значення слова «ріг» відзначав ще академік В. Ф. Зуєв, який побував у Кривому Розі в 1781 році і залишив для історії перший опис поселення та навколишньої місцевості:

«Ім'я ріг тут скрізь означає кам'яний мис, який створює ріка або своїм вигином, або сходячись з іншою; так тут Кривий Ріг не що інше значить, як мис, що вийшов між Саксаганом і Інгульцем, який ріка Саксагань обходить навкруг, довжиною верст на п'ять, а між двома колінами перешийок не буде й чверті версти, а тому й називається Кривим Рогом».

Є інша версія походження назви:

«Давно це було, коли гриміла по Україні слава про Січ Запорозьку... На схилі літ хоробрий козак Ріг побудував для себе оселю якраз на тому місці, де Інгулець та Саксагань зливаються. Став потихеньку господарювати. І хто не їхав мимо, завертав до старого Рога. А оскільки в боях позбувся козак правого ока, прозвали його в народі Кривим. Бувало, повертались чумаки з Криму: „А чи не заїхати нам до Кривого Рога, чи далі поїхати?" Поважали чумаки Рога за гостинність, чуйність, відвертість, а ще за цікаві розповіді. Йшли роки, навколо хати козака почали з'являтися інші оселі. Згодом тут виросло село. Вже і козака Рога не стало, а назва так і лишилася — Кривий Ріг».

Можливо, основою для створення легенди послужило існування реальної особи — козака Івана Ждана (Рога), який в 1666—1667 роках обирався кошовим отаманом Запорізької Січі.

Там, де злилися Інгулець та Саксагань

Дивовижне сплетіння двох річок по обидва береги обрамлено розкішними кронами дерев. Схилені у вічній зажурі красуні-верби, торкаючись зеленими вітами стрімкого потоку, проводжають його в

далечинь. Надзвичайна привабливість місцевих краєвидів, історично сформовані Микитинський та Кизикерменський шляхи, що проходили повз ці землі, сприяли швидкому заселенню місцевості.

У 1734 році, після заснування Нової Січі, територія Кривого Рогу увійшла до складу Російської імперії. А в лютому 1775 року уряд поклав на Запорізький Кіш обов'язок закласти на місці злиття річок Саксагань та Інгулець поштову станцію. З цією почесною місією повинен був впоратись писар Коша Феодосій Кудлик. Так, 27 квітня (8 травня) 1775 року почала діяти державна поштова станція Кривий Ріг, а на постійне помешкання направлено 5 козаків з різних куренів. Таким чином, 8 травня за новим стилем є офіційною датою заснування поштової станції, на місці якої виникло місто.

Немилозвучність назви станції змусила адміністрацію губернії замислитися над її перейменуванням. Так, на карті за 1800 рік можна прочитати іншу назву — Кресний Ріг. Цікаво, що на Генеральній карті Новоросійської губернії за 1778 рік можемо прочитати замість Кривий Ріг назву «Ногайцопа», яка мала татарське походження. Пояснити, звідки пішла назва Кривий Ріг важко, хоча дослідники дають досить ґрунтовне трактування назви міста. У 1781 році академік В. Зуєв зробив запис: «Кривий Ріг означає кам'яний мис, що виходить поміж Саксаганню та Інгульцем, який річка Саксаганка оминає навкруг довжиною верств на п'ять, а між двома колінами перешийок не буде й чверті верстви, а тому й зветься «Кривим Рогом».

Ще одну етимологічну версію назви висловлюють вчені інституту Мовознавства імені О. Потебні. Науковці стверджують, що вона походить від великого яру, який мав назву Кривий Яр (Яр, Овраг, Враг, Ріг). Справді, на карті Новоросійської губернії за 1785 рік, місце нижче злиття Інгульця і Саксагань позначено як Кривий Яр.

Існує й міфологічна версія походження назви, за якою «ріг» розглядається як універсальний символ, що традиційно поєднує чоловічий та жіночий початок всесвіту. Таким чином, морфема «Кривий Ріг» означає місце центру, де можливе спілкування людей з предками та богами — своєрідний «пуп землі».

Символіка міста Кривого Рога

Герб

Описание герба: Щит, полукруглый (разделенный пополам по вертикали), зеленого и красного цвета. В поле щита размещены две

фигуры. Главная фигура - украшенная казацкая пороховница (серебро), размещенная в нижней части щита, над ней золотой дубовый трилистник с двумя желудями. Щит вписан в декоративный картуш, увенчанный городской короной.

Символика фигур: Казацкая пороховница изготовлена из рога, что прежде всего указывает на название города, а также на славное прошлое края (до 1775 г. - территория Запорожской Сечи), легенду об основателе города казаке Кривом Роге и другую версию о происхождении названия города - создании кривого миса (рога) у слияния рек Ингулец и Саксагань. Пороховница также свидетельствует о большом потенциале и возможностях города, способностях к действию и развитию: "Есть еще порох в пороховницах" и напоминает о призыве "Держи порох всегда сухим!". Золотой дубовый трилистник с двумя желудями - это прежде всего символ силы, крепости, богатства, глубоких корней и духовного возрождения. Трилистник формой напоминает трезубец, являющийся символом триединства сил, исконным знаком оберегом украинской земли.

Символика цветов: зеленый - достаток, воля, надежда, радость; красный - храбрость и рыцарские достоинства (любовь, мужество, смелость, великодушие); золото - богатство, сила, верность; серебро - целомудрие (чистота помыслов и деяний).

Прапор міста

